

**Hallituksen esitys eduskunnalle tuomioistuinmaksulaiksi sekä laeiksi hallinto-oikeuslain 12 a §:n ja riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 28 §:n muuttamisesta**

*Asia*

Hallituksen esitys eduskunnalle tuomioistuinmaksulaiksi sekä laeiksi hallinto-oikeuslain 12 a §:n ja riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 28 §:n muuttamisesta (HE 29/2015 vp).

*Valiokuntakäsittely*

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 2/2015 vp).

*Päätös*

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

## **Tuomioistuinmaksulaki**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

*Oikeudenkäyntimaksu ja hakemusmaksu*

Tämän lain mukaan peritään oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa.

Maksu sisältää korvauksen asiassa annettavasta ratkaisun tai välipäätöksen sisältävästä toimituskirjasta. Lisäksi maksu sisältää korvauksen muusta asian käsittelyyn liittyvästä viranomaisen toimenpiteestä, jollei siitä perittävästä maksusta tai kustannusten korvauksesta säädetä erikseen.

Oikeudenkäyntimaksu sisältää korvauksen asiaan liittyvästä sovittelusta sekä pääasiaan liittyvän täytäntöönpanon kieltoa tai keskeyttämistä koskevan asian käsittelystä.

Pääasiasta erillisessä muutoksenhaussa oikeudenkäyntimaksu määräytyy 2 §:n mukaan.

## Eduskunnan vastaus EV 47/2015 vp

### 2 §

#### *Oikeudenkäyntimaksun suuruus*

Riita-, rikos- ja muutoksenhakuasian, ylimääräistä muutoksenhakua koskevan asian ja muun lainkäyttöasian käsittelystä peritään oikeudenkäyntimaksua seuraavasti:

|                                                                                                                                                                                                                                                  |       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| Tuomioistuin                                                                                                                                                                                                                                     | euroa |
| korkein oikeus                                                                                                                                                                                                                                   | 500   |
| korkein hallinto-oikeus                                                                                                                                                                                                                          | 500   |
| hovioikeus                                                                                                                                                                                                                                       | 500   |
| – rikosasia, lähestymiskieltoasia ja ulosottokaaren (705/2007) mukainen muutoksenhaku-<br>asia sekä asia, jossa sovinto ei ole sallittu                                                                                                          | 250   |
| hallinto-oikeus                                                                                                                                                                                                                                  | 250   |
| käräjäoikeus                                                                                                                                                                                                                                     |       |
| – riita-asia ja maa-oikeusasia                                                                                                                                                                                                                   | 500   |
| – rikosasia, lähestymiskieltoasia ja ulosottokaaren mukainen muutoksenhakuasia sekä asia,<br>jossa sovinto ei ole sallittu                                                                                                                       | 250   |
| – yksipuolisella tuomiolla tai myöntämisen perusteella tuomiolla ratkaistu tai sillensä jäänyt<br>oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettu riita-asia, jota koskevat tiedot on toimi-<br>tettu suoraan käräjäoikeuden tietojärjestelmään | 65    |
| – muu yksipuolisella tuomiolla tai myöntämisen perusteella tuomiolla ratkaistu tai sillensä<br>jäänyt oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettu riita-asia                                                                                | 86    |
| – vastaajan riitauttama oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettu asia                                                                                                                                                                    | 250   |
| työtuomioistuin                                                                                                                                                                                                                                  | 2 000 |
| markkinaoikeus                                                                                                                                                                                                                                   | 2 000 |
| vakuutus-oikeus                                                                                                                                                                                                                                  | 500   |

Jos markkinaoikeudessa käsiteltävässä julkisia hankintoja koskevassa asiassa hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa ja työtuomioistuimessa on 500 euroa ja vakuutus-oikeudessa 250 euroa.

Muutoksenhaussa markkinaoikeuden ratkaisemaan asiaan korkeimmassa oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa maksu on samansuuruinen ja määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin markkinaoikeudessa.

Edellä säädettyjen maksujen suuruus tarkistetaan kolmivuotiskausittain oikeusministeriön asetuksella rahan arvon muutosta vastaavasti. Maksujen määrät pyöristetään lähimpään täyteen kymmeneen euroon.

## Eduskunnan vastaus EV 47/2015 vp

Riita-asian käsittelystä eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1896/2006 ja eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 861/2007 säädettyssä menettelyssä peritään oikeudenkäyntimaksua 86 euroa.

### 3 §

#### *Hakemusmaksun suuruus*

Käräjäoikeudessa hakemuksesta vireille tulevien avioeroa, tuomioistuinsovitteita, konkurssia, saneerausmenettelyä ja sulautumista koskevien asioiden käsittelymaksuista säädetään oikeusministeriön asetuksella. Oikeusministeriön asetuksella säädetään myös muiden käräjäoikeudessa hakemuksesta vireille tulevien, oikeudenkäymiskaaren 8 luvussa säädettyssä hakemusasioiden käsittelyjärjestyksessä käsiteltävien asioiden maksusta. Oikeusministeriön asetuksella voidaan säätää myös muista käräjäoikeuden hakemusmaksuista.

Lisäksi oikeusministeriön asetuksella säädetään markkinaoikeudessa hakemuksesta vireille tulevien muiden kuin markkinaoikeudellisten asioiden käsittelymaksusta.

Oikeusministeriön asetuksella voidaan säätää myös hovioikeuden hakemusmaksusta.

Maksut voivat olla enintään suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien keskimääräisten kokonaiskustannusten suuruisia. Maksu voidaan säätää jätettäväksi kokonaan perimättä, jos siihen on sosiaalisia tai oikeudenhoitoon liittyviä syitä. Jos hakemusasia siirretään riitaisena istuntokäsittelyyn, maksu peritään kuten riita-asia.

### 4 §

#### *Oikeudenkäyntimaksun perimättä jättäminen tai alentaminen eräissä tapauksissa*

Jos asian käsittely päättyy käräjäoikeudessa haastetta antamatta muulla kuin oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 6 §:ssä tarkoitetulla perusteella, asiassa ei peritä tämän lain 2 §:ssä säädettyä maksua.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos ylimääräinen muutoksenhakemus hyväksytään tai asia ai-neellisia kysymyksiä osaksikaan ratkaisematta palautetaan alemman viranomaisen käsiteltäväksi tai siirretään toimivaltaiselle viranomaiselle.

Julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) sekä vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain (349/2007) soveltamisalaan kuuluvassa muutoksenhakuasiassa peritään markkinaoikeudessa 2 §:ssä säädetyn maksun sijasta 500 euroa, jos muutoksenhakuasia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiasta ratkaisua, se jää tutkimatta tai se jää sille.

## Eduskunnan vastaus EV 47/2015 vp

### 5 §

#### *Maksuttomat suoritteet*

Tämän lain mukaista maksua ei peritä:

- 1) yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- 2) yksityishenkilön vakuutus oikeudessa vireille panemissa valitusasioissa, jotka koskevat oikeutta etuuteen, etuuden suuruutta tai etuuden takaisinperintää;
- 3) lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- 4) yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- 5) velallisen vireille panemissa yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaisissa asioissa;
- 6) maatalousyrittäjien lomituspäalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- 7) sakan muuntorangaistusta koskevissa asioissa;
- 8) oikeusapulaissa (257/2002) tarkoitettun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- 9) tartuntatautilain (583/1986), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- 10) pakkokeinolain (806/2011) mukaisissa asioissa, oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 69 §:n mukaisissa asioissa eikä konkurssilain (120/2004) 4 luvun 11 §:n 5 momentin mukaisissa asioissa;
- 11) siviilipalveluslain (1446/2007) mukaisissa asioissa;
- 12) sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) mukaisissa asioissa, jotka koskevat asevelvollisena palvelevan tai naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittavan tekemää kurinpitovalitusta;
- 13) yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- 14) valmiuslain (1552/2011) eikä puolustustilalain (1083/1991) mukaisissa asioissa;
- 15) asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

### 6 §

#### *Maksuvelvolliset*

Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Konkurssiasiassa maksu peritään konkurssin alettua konkurssipesän varoista. Muiden suoritteiden osalta maksuvelvollinen on suoritteiden tilaaja.

Asiassa, jossa vastaaja kirjallisen vastahaasteen nojalla ajaa vastakannetta sekä vastavalitusasiassa, peritään maksu kummaltakin osapuolelta erikseen.

## Eduskunnan vastaus EV 47/2015 vp

Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen.

Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

### 7 §

#### *Maksusta vapauttaminen*

Maksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

### 8 §

#### *Viranomaisten ja eräiden muiden vapauttaminen maksuista*

Tämän lain mukaisten maksujen suorittamisesta ovat vapaat:

- 1) poliisi-, esitutkinta-, syyttäjä- ja ulosottoviranomaiset;
- 2) Rikosseuraamuslaitos rangaistusten täytäntöönpanoa koskevissa asioissa;
- 3) valtion ja kunnan viranomaiset hoitaessaan niille laissa säädettyä valvontatehtävää;
- 4) kuluttaja-asiamies kuluttajansuojalain (38/1978) mukaisissa asioissa;
- 5) konkurssiasiamies;
- 6) työsuojeluvaltuutettu työtuomioistuimesta annetun lain (646/1974) 1 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa asioissa;
- 7) kunnalliset viranomaiset asioissa, jotka koskevat holhoustointia, lapsen huoltoa tai lähestymiskieltoa;
- 8) maistraatit ja Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto asioissa, jotka koskevat holhoustointia.

Lisäksi vieraan valtion viranomaiset, kansalaiset ja oikeushenkilöt sekä kansainväliset elimet ovat vapaat maksujen suorittamisesta asioissa, joita käsitellään soveltaen kansainvälistä oikeusapua tai täytäntöönpanoa koskevia sopimuksia ja säännöksiä.

### 9 §

#### *Asian lopputuloksen vaikutus*

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos:

- 1) tuomioistuin muuttaa ulosottomiehen päätöstä muutoksenhakijan eduksi;
- 2) muutoksenhakutuomioistuin muuttaa rikosasiassa alemman tuomioistuimen ratkaisua muutoksenhakijan eduksi;
- 3) hallinto-oikeus, korkein hallinto-oikeus tai vakuutus-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi; markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa

## Eduskunnan vastaus EV 47/2015 vp

maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta, samoin veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa;

4) tuomioistuimien määrää lähestymiskiellon.

### 10 §

#### *Maksun määrääminen*

Maksun määrää asian ratkaisija, esittelijä, pöytäkirjanpitäjä, toimituskirjan antaja tai muu tehtävään määrätty virkamies.

Maksun määräämisessä todettu virhe voidaan korjata noudattaen, mitä hallintolain (434/2003) 8 luvussa säädetään asia- ja kirjoitusvirheen korjaamisesta.

### 11 §

#### *Maksua koskeva muutoksenhaku*

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä virkamieheltä tai viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ratkaisuun ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta.

### 12 §

#### *Maksujen perintä ja kokonaiskustannusten laskeminen*

Maksut peritään suoritteen valmistumisen jälkeen. Oikeusministeriön asetuksella voidaan säätää tilanteista, joissa maksuvelvollinen voi maksaa maksun etukäteen. Muilta osin maksujen perimisestä ja suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten laskemisesta säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) 12 §:n nojalla.

### 13 §

#### *Ulosottokelpoisuus*

Tässä laissa tai tämän lain nojalla annetussa asetuksessa säädetyt maksut ja kustannusten korvaukset ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

### 14 §

#### *Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20      .

## Eduskunnan vastaus EV 47/2015 vp

Tällä lailla kumotaan tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista peritävistä maksuista annettu laki (701/1993).

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan asian käsittelymaksuun sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Sama koskee muita suoritteita, joiden maksuperuste on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa mutta käsittelymaksu on perimättä tämän lain voimaan tullessa.

---

## Laki

### hallinto-oikeuslain 12 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* hallinto-oikeuslain (430/1999) 12 a §:n 1 momentin 11 kohta, sellaisena kuin se on laissa 102/2014, seuraavasti:

#### 12 a §

##### *Hallinto-oikeuden kokoonpano eräissä asioissa*

Hallinto-oikeus on päätösvaltainen myös kokoonpanossa, johon kuuluu kaksi jäsentä, jollei asiassa ratkaistavana olevan kysymyksen laatu edellytä kolmijäsenisen kokoonpanon käyttämistä ja ratkaistavana on muutoksenhakuasia, jossa on kysymys:

11) tuomioistuinmaksulain ( / ), valtion maksuperustelain (150/1992) tai maksuvapautuslain (529/1980) soveltamisesta;

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20      .

## Laki

### riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain (394/2011) 28 § seuraavasti:

28 §

#### *Maksut*

Asian sovittelemista tai sovinnon täytäntöönpanokelpoiseksi vahvistamista tämän lain mukaisesti tarkoittavan hakemuksen tai pyynnön käsittelemisestä perittävistä maksuista säädetään tuomioistuinmaksulaissa ( / ).

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20      .

Helsingissä 25.11.2015

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri